

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ПРИНЦИПАМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ G20 / ОЕСР І БУХГАЛТЕРСЬКИМ ОБЛІКОМ

Передумовою побудови системи корпоративного управління в компанії є аналіз можливості розвитку системи бухгалтерського обліку на основі врахування принципів корпоративного управління G20 / ОЕСР.

Подібні дослідження в Україні проводили О. І. Пилипенко [3, с. 81], увага якого зосереджувалась на обліку корпоративних прав, виникнення яких вважалось результатом розвитку принципів корпоративного управління, Р. Ф. Бруханський [1, с. 139-144], який обґрунтував і розробив структуру корпоративної стратегічної обліково-аналітичної системи аграрного підприємства, а також Р. В. Кузіна [2, с. 20-41], увага якої приділена безпосередньо аналізу принципів G20 / ОЕСР – “Розкриття інформації та прозорість”.

Взаємозв'язок між принципами корпоративного управління і бухгалтерським обліком в розрізі п'яти розділів, в які згруповано дані принципи, наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Взаємозв'язок між принципами корпоративного управління G20 / ОЕСР та бухгалтерським обліком

Розділи	Значення бухгалтерського обліку
1	2
I. Забезпечення основи для ефективної системи корпоративного управління	Структура облікової системи корпорації як засобу інформування про ефективність діяльності підприємства має сприяти більш ефективному розподілу інвестиційних та позикових ресурсів учасників ринків, відповідаючи при цьому законодавчим та внутрішньокорпоративним нормам
II. Права акціонерів, рівне відношення до всіх акціонерів та ключові функції власників	Облік корпоративних прав має бути побудований таким чином, щоб створювати інформаційні передумови для належного захисту прав акціонерів, зокрема шляхом достовірного відображення операцій з: 1) реєстрації, відчуження чи передачі, додаткової емісії акцій; 2) визначення та розподілу прибутку; 3) нарахування та виплати дивідендів; 4) зміни структури капіталу корпорації; 5) пов'язаними сторонами
III. Інституційні інвестори, ринки цінних паперів та інші посередники	Облікова система має забезпечувати надання інформації про власників корпоративних прав, зокрема, шляхом виокремлення серед їх складу інституційних інвесторів, що дозволить встановити кінцевих бенефіціарних власників таких прав та сформуванню більш прозоре та комплексне уявлення щодо структури власників корпорації. Мають бути створені всі необхідні передумови для попередження витоку інсайдерської інформації, що може призводити до маніпулювання ринком внаслідок виникнення інформаційної асиметрії між його різними учасниками
IV. Роль заінтересованих осіб у корпоративному управлінні	Для забезпечення довгострокового успіху корпорації необхідно сформувати корпоративний інформаційний простір, який дозволить задовольнити існуючі та потенційні потреби внутрішніх та зовнішніх заінтересованих осіб шляхом своєчасного і регулярного надання необхідної, достатньої та достовірної інформації в необхідному вигляді. Методика формування даного інформаційного простору повинна постійно удосконалюватись з урахуванням змін в потребах заінтересованих осіб та можливостей обробки, узагальнення і передачі інформації в корпоративній інформаційній системі

1	2
V. Розкриття інформації та прозорість	Облікова підсистема корпорації, як елемент системи корпоративного управління, повинна забезпечувати своєчасне і точне розкриття фінансової та нефінансової інформації про фінансовий і майновий стан та результати діяльності корпорації. Особлива увага має приділятися найбільш істотній з позиції корпоративного управління інформації: 1) фінансові та операційні результати; 2) ділова етика та вплив на соціальне і навколишнє природне середовище; 3) структура власності корпорації; 4) винагороди управлінцям та членам ради директорів; 5) операції з пов'язаними сторонами; 6) прогнозовані фактори ризику. При підготовці інформації слід використовувати облікові стандарти високої якості, зокрема, МСФЗ, GAAP US, використання яких забезпечуватиме підвищення прозорості та порівнянності фінансової звітності, або національні стандарти, які узгоджені з міжнародно визнаними обліковими стандартами. Для додаткового підтвердження того факту, що фінансова звітність об'єктивно відображає економічну реальність корпорації, слід щорічно проводити зовнішні аудиторські перевірки із залученням незалежних та компетентних аудиторів
VI. Обов'язки ради директорів	Облікова система корпорації має забезпечувати надання всієї необхідної інформації членам ради директорів про її фінансовий стан та результати діяльності в таких необхідних розрізах та вигляді, що дозволить їм здійснювати стратегічне управління корпорацією (формувані і коригувати плани, політику і процедури управління ризиками, річні бюджети, бізнес-плани тощо), ефективно контролювати менеджмент, практику управління корпорацією та забезпечувати підзвітність перед корпорацією в цілому та її акціонерами.

Таким чином, система корпоративного управління та бухгалтерський облік взаємопов'язані між собою через принципи корпоративного управління, зокрема, для ефективного її функціонування необхідним є створення інформаційного середовища для ефективної реалізації таких принципів. Так, облікова система надає інформацію, яку одержують спочатку менеджери, а вже потім вона надається іншим заінтересованим особам для прийняття рішень. Відповідно, удосконалення інформаційного забезпечення корпоративного управління посилить механізми його реалізації, що призведе до підвищення ефективності ринків капіталу. З іншого боку, принципи корпоративного управління слід розглядати як елемент зовнішнього середовища облікової системи, що мають бути враховані для забезпечення відповідності облікової інформації, що генерується такою системою, потребам і запитам її користувачів.

В результаті моніторингу ролі бухгалтерського обліку в ефективній реалізації принципів корпоративного управління можна виділити такі напрями його удосконалення: теоретичний; організаційний; методичний; техніко-технологічний. Окрім подальшого розвитку бухгалтерського обліку важливого значення для реалізації принципів корпоративного управління G20 / ОЕСР мають тенденції трансформації національної системи обліку в Україні, зокрема, її гармонізація з МСФЗ.

1. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва : монографія. Тернопіль : ТНЕУ. 2014. 384 с. 2. Кузіна Р. В. Корпоративний облік і звітність в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку : Монографія. Херсон : Грінь Д.С. 2015. 416 с. 3. Пилипенко О. І. Корпоративні права в системі бухгалтерського обліку : монографія. Житомир : ФОП Кузьмін Дн.Л. 2010. 612 с.